

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М. Т. Рильського

Інститут народознавства

Інститут культурної спадщини

Міністерства культури Республіки Молдова

Кафедра історії світового українства історичного факультету
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Факультет історії та філософії

Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Кафедра культури, методики навчання історії
та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА Й ІДЕНТИФІКАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ЧАСІВ ВОЄННОГО ЛИХОЛІТТЯ: ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРИКЛАДНІ РАКУРСИ ДОСЛІДЖЕНЬ

(м. Київ, 11–12 липня 2024 року)

Київ
Видавництво ІМФЕ
2024

УДК 355.01(470:477)“19/20”:[930.85:316.4:314](08)
3-71

Головні редактори

Ганна СКРИПНИК,
Степан ПАВЛЮК

Редакційна колегія

Наталія СТИШОВА, Іон УРСУ,
Володимир СЕРГІЙЧУК, Катерина КОЖУХАР,
В'ячеслав КУШНІР, Ольга КОЛЯСТРУК, Володимир ВЕЛИКОЧИЙ,
Галина БОНДАРЕНКО, Тетяна КАРА-ВАСИЛЬЄВА, Сергій ТРИМБАЧ,
Олена НЕМКОВИЧ, Валентина БОРИСЕНКО, Лариса ВАХНІНА,
Леся МУШКЕТИК, Наталія МЕХ

Відповідальні секретарі

Олександр КОЛОМІЙЧУК, Олександр ГОЛОВКО

Секретар

Анна РИЖА

Збірник тез доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Культурна спадщина й ідентифікаційні процеси часів воєнного лихоліття: теоретичні та прикладні ракурси досліджень» (Київ, 11–12 липня 2024 року) / [голов. ред.: Г. Скрипник, С. Павлюк]; НАН України; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ: Вид-во ІМФЕ, 2024. 140 с.

У виданні вміщено тези наукових доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Культурна спадщина й ідентифікаційні процеси часів воєнного лихоліття: теоретичні та прикладні ракурси досліджень» (Київ, 11–12 липня 2024 року). Матеріали збірника адресовані зацікавленим ученим академічних інститутів соціогуманітарного профілю, науково-педагогічним працівникам та студентству закладів вищої освіти, фахівцям культурно-просвітницької сфери України та зарубіжжя.

Рекомендовано до друку вченою радою ІМФЕ ім. М. Т. Рильського
НАН України (протокол № 7 від 11 червня 2024 року)

© ІМФЕ ім. М. Т. Рильського
НАН України, 2024

Ганна ШПОРТ
(Харків)

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ СПРИЙНЯТТЯ СУЧАСНОЇ ЕТНОЕКСПОЗИЦІЇ (ЗА МАТЕРІАЛАМИ ВИСТАВКИ «ЦЕЙ НЕПОВТОРНИЙ ГЛИНОСВІТ»)

Зацікавленість фахівців і громадськості вітчизняною культурною спадщиною помітно зросла в період широкомасштабної російсько-української війни. Етновиставка – це не тільки демонстрація й пропагування українських матеріальних і нематеріальних цінностей, а й захід з освітніми та виховними цілями. У наш час надважливим є безпосереднє спілкування аудиторією, різною за віком, фахом, місцем проживання тощо.

Виставка «Цей неповторний ГлиноСВІТ» працювала з 12 до 23 березня 2024 року в Художній галереї імені Г. Семирадського Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. З метою привернути суспільну увагу до етнозаходу організатори використали всі доступні ресурси.

Для експонування були відібрані гончарні вироби, зокрема, найбільш вживані різновиди посуду: горщики, миски, друшляки, глечики, слоїки, ринки, макітри та пасківники (загальна кількість – 62 одиниці). Ці речі традиційно слугували не лише для приготування різноманітних страв, зберігання продуктів, задоволення естетичних смаків власників, вони також є важливою складовою матеріальної культури етносу, ілюструють його духовне життя. Тож було продумано оптимальну схему розміщення предметів, етикетаж, інформаційні матеріали для більш комфортного самостійного огляду.

Переважна більшість екскурсантів – це люди, які мають певну професію. Їхнє психологічне – суто доросле – сприйняття експозиції має свої особливості. Наприклад, одна відвідувачка висловила свої враження так: «Ця виставка заставляє кожного замислитись над тим, що саме я творю історію країни, в якій живу». Нині в Харкові мешкає багато внутрішньо переміщених осіб, для них організована етнологічна експозиція – як часточка малої батьківщини.

Показово, що ніхто із опитаних відвідувачів не сумнівався в потребі створення нових подібних проєктів «для людей та про людей». Про це, зокрема, свідчать записи, зроблені ними в Книзі відгуків: «Нам цього іноді дуже не вистачає!»; «Широ дякую за збереження пам'яті, народних ремесел для нащадків!»; «Дуже пізнавально та хвилююче!».